

VII.

KRITIKA NÁVRHŮ SUDETONĚMECKÉ STRANY S HLEDISKA ÚSTAVY.

Autoři návrhů ve svých projevech v tisku, v parlamentě — a ostatně i v samotných důvodových partiích k osnovám tvrdí, že návrhy nepřinášejí změnu, nýbrž jen doplnění platné ústavy republiky. Tato argumentace jest v jistém ohledu dokumentární. Znamená, že osmnáctiletá ústava republiky — dnes nejstarší ústavní instrument v celé Evropě na východ od Rýna a Švýcar — nabyla svým trváním a uplatňováním takové přesvědčivé samozřejmosti a autority, že ani hnutí tak radikální nedovede si dnes představit dalekosáhlé reformy státního uspořádání jinak, nežli vypořádá-li se nějak pozitivně s jejím rámcem. Sudetoněmecká strana nevěří, že by pro její návrhy bylo možno získati třípětinovou majoritu obou sněmoven, což je předpokladem změny rigidní československé ústavy.*) Věří ovšem tím méně, že by se podařilo její návrhy — při tak konsolidovaných vnitropolitických poměrech, jaké v Československu vládnou — uskutečniti cestou změny mimoústavní a nedožaduje se toho. Proto sebe samu i veřejnost svoji i československou neustává přesvědčovati, že návrhy nejsou se zně-

*) Že splniti tento předpoklad při jiných reformách není absolutně nemožné, toho důkazem jest, že čl. parlament již několikráte usnesl zákony v podrobnostech měnící ústavu (na př. zákon z r. 1924, kterým byly uvolněny prvotní přísné předpisy o udílení státního občanství).

ním a duchem československé ústavy v rozporu. Ale věc není tak jednoduchá. Naopak: jen menší část návrhů se nachází v rámci ústavních klausulí.

Apologetické návrhy nemohou tuto odchylnost některých jejich partií od textu určitých klausulí ústavy popřít. Proto — aby spřátelili oheň s vodou — předkládají nám zcela zvláštní konstrukci ústavní listiny, našemu myšlení velmi cizí svým nepositivistickým, až mystickým, příděchem. Vizme:

V časopisu „*Volk und Führung*“ (září 1937) autor Otto Leiper obhajuje návrhy *proti námitce neústavnosti* tímto způsobem: Úvodní slovo k ústavní listině („My národ československý“ atd.) praví, že ústava má býti provedena v duchu moderních zásad, obsažených v zásadě sebeurčení a v duchu dějin čsl. národa. Protože princip sebeurčení nebyl všemi národnostmi ve státě konsumován založením tohoto státu, musí býti dobudován vnitrostátně. Duch českých dějin byl prý vyjádřen jedině autoritativně v memorandech, které podala čsl. delegace na mírové konferenci. Zde se pravilo, že každý národ, který dosáhl určitého stupně civilisace, musí míti svoji vlastní politickou organizaci. Zde se pro Čechy reklamuje právo, aby se stali pány svých osudů a aby se jim dostalo vlastního národního státu, protože jinak pro ně není zdravé a životné existence. „Bylo zde *tedy* — praví Leiper — slíbeno, že ústava bude prováděna tak, aby *každá národní* skupina, která v státu sídlí, obdržela vlastní politickou (t. j. vnitropolitickou) organizaci jako národní individualita.“

Protože tudíž úvodní slovo k ústavní listině slíbilo *takové* provedení konstituce, v duchu *takového* sebeurčení a *takového* pojetí ducha českých dějin; proto vše, co v ústavní listině po úvodním slově následuje, dlužno usměrniti tomuto zornému úhlu; resp., když to nejde, tedy to patrně nepovažovati za prakticky platné ustanovení. Ústavní listina na př. v hlavě VI.

mluví o národnostních menšinách; protože ale s koncepcí, kterou Leiper přisuzuje úvodnímu slovu, by byla v souhlasu toliko *rovnoprávná* národnostní kolektiva, zavřeme nad termínem „menšina“ oči, jako by ho v ústavní listině nebylo. V ústavě se připouští (ne zavádí!) jistá míra národnostní samosprávy výlučně *jen* pro věci školské a humanitní. „Da aber die Verfassungsurkunde im Geiste der Geschichte und des Selbstbestimmungsrechtes durchzuführen ist, bilden diese Bestimmungen — praví p. Leiper — kein absolutes Maß, über das hinauszugehen eine Verfassungswidrigkeit wäre.“ A poněvadž k sebeurčení národa nepatří jen, aby mohl spravovati své věci kulturní a sociálně humanitní; poněvadž „die Sudetendeutschen von der Geschichte des tschechischen Volkes eingehend darüber belehrt worden sind, daß auch die wirtschaftlichen, sozialen und kulturellen Eigenschaften eines Volkes in der Richtung politisch gelenkt und eingesetzt werden müssen“; proto prý by bylo ve shodě s ústavou, kdyby se řízení všech hospodářských, kulturních, sociálních a jakýchkoli jiných věcí ve státě rozdělilo do rukou národnostně oddělených svazů. K takové reformě není zapotřebí ústavní změny, protože — ať je uvnitř ústavní listiny cokoli — úvod k ní lze si vyložit tak, aby to všecko kryl.

To je jistě konstrukce právě tak smělá jako originální. Budtež k ní dovoleny tyto poznámky:

Za prvé: O právní závaznosti úvodního slova k ústavě bylo vysloveno mnoho pochybností. Nejde jen o náš případ: také na př. preambul k ústavě Spojených států severoamerických má analogickou povahu, a měli tam spory v tom směru podobné. Nikdy nikdo však nezastával, že by široké a mnohoznačné výrazy úvodního slova k zákonu mohly derogovati striktním a o sobě zcela jasným a jednoznačným ustanovením uvnitř zákona samotného. A že by zejména tím, co si kdo do

těchto mnohosměrných úvodních slov vloží a čím je tak sám příkloní směrem jedním, mohl usměrňovati, po př. paralysovati pak vlastní zákonný text.

Za druhé: Zásada sebeurčení, jak byla pojmána v době mírového jednání, při poválečné reorganizaci střední Evropy a jak se k ní znali také otcové ústavy, neznamena to, co do ní vkládá pan Leiper; totiž vnitřní, do nekonečna jdoucí diferenciaci všech agend státní moci podle všudypřítomné a vše pronikající osy národnosti. Sebeurčení v této aplikaci znamenalo zcela konkrétně, že Podunají — protože se habsburské monarchii nepodařilo zorganizovat je jako demokratickou národnostní konfederaci — má být rozděleno na určitý počet států, z nichž každý by měl většinu toho či onoho národa a představoval ve středoevropském souboru jeho politickou individualitu. Poněvadž pak prakticky nebylo možno v žádném případě organisovati národní státy tak, aby na jejich území nebylo občanů jinonárodních, byl tento residuální problém řešen podle zásad menšinové ochrany, t. j. ústavní, a dokonce mezinárodní právní ochrany určitých minimálních národnostních práv občanů. Sebeurčení tedy znamenalo národní státy se služebností menšinové ochrany. Toto řešení může toho či onoho neuspokojovati. Ale ten, koho neuspokojuje, nesmí se pro své návrhy změn dovolávati této koncepcie; nýbrž musí si býti vědom, že jde proti ní; nesmí si tuto svoji posici ulehčovati.

Za třetí: Redukovati ducha českých dějin na obsah memorand československé mírové delegace, ba docela na určité výňatky z nich, jest už proto nesprávné, protože tato memoranda nechtěla být tlumočnickem ducha národních dějin v celé jeho obecnosti. Memoranda se jen s odvoláním na tohoto ducha domáhala určitých organizačních opatření pro československý národ. Nic jiného.

A tak tedy snaha překlenouti rozpory zákonodárných návrhů s ústavní listinou vyumělkovaným výkladem tohoto instrumentu, nemůže ničeho změnit na tom faktu, že většina — a hlavně ty nejpodstatnější a nejcharakterističtější partie návrhů — jsou s ústavou těžce na štíru.

Ústavě neodporuje jen ona část návrhů,*) která chce zavést nové záruky za zákonný výkon úřední působnosti administrativních orgánů. Vylíčili jsme již v kapitole VI., jak myšlenka návrhu č. 892 souvisí s ústavou a můžeme tu tedy jen opakovati, že proti tomuto návrhu by nebylo námitek z ústavy. Nemůžeme si ale upřít, abychom zde neupozornili na nerovnováhu, která v komplexu návrhů SdP tak bije do očí: zatím totiž, co se snaží návrhy právě zmíněnými vybaviti občany vůči státní moci ochranou tak dalekosáhlou, vůči orgánům navržených národnostních svazů, jak uvidíme, je činí bezmocným předmětem a atomem.

*

Ústavě zásadně a z velké části také neodporuje návrh**) na rozšíření trestní ochrany národnosti. Řekli jsme si již rovněž nahoře (viz kap. VI.), jak tento návrh navazuje na ústavu. Jestliže k dosavadním skutkovým podstatám trestného násilného odnárodňování připojuje další, nebyla by to otázka ústavnosti, nýbrž jen účelnosti, zda při tom má šťastnou ruku.

Zásadně lze myšlenku dalšího rozšíření trestní ochrany proti násilnému odnárodňování akceptovati. Prakticky to znamená, jíti — podobně jako v dosavadních, shora citovaných případech takového zákonodárství — od zkušenosti ke zkušenosti a činiti trestnými takové způsoby násilného působení k národnostní změně, jež posavadními zákony, na př. o útisku,

*) Návrhy č. 892 a 896.

**) Návrh č. 894.

o svobodě volební, spolkové a shromažďovací postíženy nejsou, anebo jen nedokonale. Ovšem, takové nové skutkové podstaty měly by především stíhati asimilaci násilnou. Existuje také asimilace přirozená, nenásilná, jako je na př. asimilace přistěhovalců v Americe. V menší míře může se taková organická asimilace vyskytovat ještě i uvnitř evropských států národnostně složených, při čilejších vnitřních vzájemných přesunech obyvatelstva z obvodu jedné národnosti do obvodu národnosti jiné. Bylo konstatováno, kolik národnostní asimilace bylo v českých zemích provedeno smíšenými sňatky. A na území naší republiky vůbec jest velmi častý zjev, že vynikající vlastenci jednoho národnostního tábora svým původem, svými předky vyšli z tábora druhého, aniž by tu bylo bývalo něčí násilné intervence (Fügner, Schmeykal). Na takovéto nenásilné asimilaci není nic mravně zavržitelného. Ovšem, může i ona býti prakticky nežádoucí, resultuje-li z ní politický neklid v obyvatelstvu; bylo by tedy možno jistě uvažovati i o tom, aby se brzdila takováto asimilace na př. zakazováním návštěvy škol jiné národnosti, i když je zaručeně dobrovolná; omezo-
váním přestupu ze spolků národnosti jedné do analogických spolků národnosti druhé. Ale jest proti právnímu citu, aby se takováto *dobrovolná* asimilace stíhala předpisy *trestními*, jež předpokládají, že veřejnost stíhaný skutek považuje za nemorální.

Jest dále prakticky nemožné, aby se majetek uvnitř státu národnostně petrifikoval tak, že by jakýkoliv jeho přesun z rukou občanů (nebo organisací) jedné národnosti do rukou národnosti jiné — a to nikoli ve spojení s újmou toho, kdo majetek zcizuje, nýbrž s jeho mimořádným prospěchem — byl stíhán trestem. To by znamenalo vytvoření velmi nepřirozených barier mezi občany navzájem, barier bránících normálnímu rozvoji jejich obchodních styků. Přirozenou národní

majetkovou „državu“ lze rozumně a bez újmy hospodářských vztahů bránit jedině tak, že se obecně znemožní jakékoli vykořisťování jednoho druhým, jakékoli ochuzování druhá druhem. Ale zákazy každé — i lukrativní — výměny hospodářských statků jen proto, že se změnilo jejich „národnostní držení“, jest prakticky neuskutečnitelné.

Ale toto navržené ustanovení o ochraně národnostní državy nelze ani dobře smířiti s ústavou, s jejími ustanoveními o majetkové svobodě a o vlastnictví. Tady jest právě jeden z těch bodů, v nichž je patrné, jak se nacionální kolektivism navrhovatelů střetá s demokraticko-liberální československou ústavou. Ústava totiž stanoví, že každý státní občan může nabývati na kterémkoli místě republiky nemovitosti a vykonávati tam výdělkovou činnost. Připouští sice omezení této volnosti „všeobecnými právními omezeními“ a v zájmu veřejném na základě zákona: ale omezení taková musejí být jen výjimkami z pravidla, kdežto podle návrhů sudetoněmecké strany by na příkl. každé pro odstupujícího nepřiměřeně výhodné převedení majetku či práva z rukou příslušníka národnosti jedné do rukou příslušníka národnosti druhé, je-li tento majetek „třicetiletou národní državou“, bylo prohlášeno za protizákonné a trestné. —

Hlavní námitky s hlediska ústavnosti ovšem budí ony tři návrhy, které jednají o organizaci národnostních svazů. Námitky jsou zejména tyto:

1. Návrhy spočívají na zásadě kolektivní rovnoprávnosti národnostní. Ne jednotliví občané ve svých právech jazykových, kulturně politických atd. mají býti rovnoprávní; rovnoprávné navzájem mají býti národnostní pospolitosti.

Naše ústavní listina zná toliko zásadu individuální národnostní rovnoprávnosti. Ne tedy rovnoprávnosti skupinové. §§ 106 a 128 mluví výslovně o rovnosti obyvatelů a státních

občanů. Jestliže p. Leiper v citovaném už článku časopisu „Volk und Führung“ praví: „Wenn die einzelnen Staatsbürger gemäß §§ 106 u. 128 V. U. vollkommen gleich sind, dann müssen auch ihre Kollektiva, ihre Völker, alle überindividuelle Gesamtheiten einander vollkommen gleich sein“; tu má jen natolik pravdu, jako kdyby řekl na př.: poněvadž obyvatelé města Prahy a města Kolína jsou podle řečených paragrafů rovnoprávními občany republiky, musí nutně být právní postavení Prahy a Kolína rovněž stejné, neboť „das Ganze kann nicht minderberechtigter als sein Teil sein“. To je ovšem slovní hříčka, a každý ví, že postavení pražského magistrátu jest jiné nežli kolínské městské rady.

Jestliže pan profesor Swoboda ve spisku „*Warum Volksschutzgesetz*“, stejně jako navrhovatelé v dův. zprávě, vyvozuje svůj národně kolektivistický výklad těchto ustanovení z nadpisu 6. kapitoly ústavy, který zní: „Ochrana menšin národních, náboženských a rasových“; a jestliže z něho dokazuje, že ústava si žádá skupinové národnostní ochrany, pak mu lze na to říci: Pan profesor Swoboda jest civilista. Kdybych mu tvrdil, že na př. nadpis paragrafu 40 všeob. obč. zákoníku, který zní: „Rodina, příbuzenstvo a švakrovstvo“ indikuje nějaká kolektivní práva rodiny jako celku, o kterých v dalších paragrafech rodinného práva není žádného ustanovení, velmi by se pozastavil nad tímto výkladem. Ale výklad, jež dává nadpisu hlavy VI. ústavní listiny, není nic jiného. A za druhé bych mu řekl: Tento nadpis není „Ochrana menšin národních“, nýbrž „Ochrana menšin národních, náboženských a rasových“. Kdyby se z tohoto názvu měl vyvozovati úmysl ústavodárců, aby národnostní rovnoprávnost u nás nebyla jen rovnoprávností jednotlivců v jejich právech jazykových, národně kulturních atd., nýbrž rovnoprávnost samosprávně organisovaných národních kolektivit, zda by to pak nezne-

nalo, že stejně jako na veřejnoprávní samosprávné svazy národnostní musíme u nás veřejnou moc přenést také na samosprávné svazy náboženské a rasové? Do jakého labyrintu bychom se takto dostali!

2. Národnostní samospráva menšin podle čl. ústavy je možná (ne nutná!) jen pro záležitosti uvedené v §§ 131 a 132 úst. listiny (t. j. věci školské, výchovné, náboženské a lidumilné). Ale osnova chce svěřiti navrhovaným národnostním svazům působnost mnohem širší. Tak na př. péči o hospodářskou državu národa; hájení zájmů národních (jakýchkoli) podle zásady rovnoprávnosti vůči vládě, státním orgánům; generální zákonné zástupnictví národnostních příslušníků atd. (jde zejména o § 4, body 1, 2, 3, 4 a 5 osnovy č. 897, jež překročí meze řečeného ústavního předpisu).

3. Navrhující zřízení národnostních svazů, zákonodární zástupci SdP se odvolávají na § 91 úst. l., který praví, že složení a působnost samosprávných svazů upravují zvláštní zákony. Tímto poukazem chtějí navrhovatelé říci, že zákon o národnostních svazech by byl jen provedením ústavní listiny a že svazy by nebyly leč samosprávnou veřejnoprávní korporací, jakou jsou na př. obchodní komory. Ale tady je právě pudla jádro. V řádně organisované demokracii samospráva má působnost jen administrativní, přesně vymezenou; odlehčuje státnímu správnímu aparátu. Do věcí, spadajících do její oblasti, státní exekutiva nezasahuje, ale při tom nad každou samosprávou visí stále — abych tak řekl — Damoklův meč státního dozoru; kdyby své věci spravovala v neprospěch svých účelů, kdyby je spravovala v neprospěch státu, či kdyby překročovala své meze, stát může kdykoliv intervenovat, sistovat její opatření, korigovat je anebo vůbec samosprávnou činnost suspendovat. Toto právo státu jest logickým výkonem samosprávy a patří mu také vůči orgánům zřízeným

podle paragrafu 91 ú. l. Kdyby ho stát neměl, nebylo by možno činit orgány státní moci odpovědnými za vše, co se ve státě, a tedy i v oblasti samosprávy děje; a kde není takové úplné odpovědnosti, není demokracie.

Osnova zákona o národnostních svazech neobsahuje ničeho o konkrétních právech státní moci tohoto druhu. A podle toho, jak široce, totálně a vůči státní působnosti bezohledně vytyčila meze působnosti národnostních svazů, můžeme předpokládati, že navrhovatelé si nepřejí takového státního dozoru. Potom ale to znamená, že nejde o samosprávu podle dovolávaného předpisu ústavy, nýbrž o stát ve státě, spolkový stát, o federaci, pro výkon státní moci o to povážlivější, že to nemá být federace teritoriálních členských států, nýbrž personálních svazů.

4. Vnitřní organizace národnostních svazů, jak ji upravuje osnova, není v souhlasu s formami demokratické republiky, jež podle paragrafu 2 ústavní listiny jsou pro organizaci veřejné moci ve státě závazné. Nesouhlas s formami těmi je v tom, že

a) představenstvo národnostních svazů není voleno přímo, nýbrž že jeho členy jsou po zákoně ve svém celku poslanci a senátoři téže národnosti, ačkoli jejich parlamentní funkce nemá s úkoly, jež mají patřit národnostním svazům, mnoho společného;

b) představenstvo má míti možnost neomezené kooptace (slova „Ergänzung des Verbandes“);

c) představenstvo samo není vlastně vykonavatelem působnosti národnostního svazu (§ 7, odst. 3 a § 8 osnovy); není jím ani předseda představenstva, jehož funkce jest po výtce pořadatelská. Skutečným vykonavatelem jest „Sprecher“ (neb jeho zástupce), který zastupuje svaz (§ 17) a vykonává práva a povinnosti svazu příslušející (§ 19). Tento Sprecher (který

nesmí býti členem parlamentu) jest sice představenstvem volen (podle zásady majoritní; jeho zástupce je volen podle téže zásady, takže oba náležejí téže majoritě, zásada poměrnosti je pominuta!). Ale představenstvo se může usnésti též na jiném způsobu ustanovování osoby „Sprecherovy“ (§ 7 odst. 3 osnovy). Mohl by tedy — a to po případě zásluhou právě kooptovaných členů představenstva — býti Sprecher volen toliko většinou relativní atd., po př. býti jmenován předsedou představenstva nebo designován svým předchůdcem. To vše je v ostrém rozporu se všemi principy volebního práva, platícími v našich — i samosprávných — zastupitelstvech;

d) odpovědnost Sprecherova upravena jest v paragrafu 17 osnovy tak, že Sprecher zastupuje všechny státní občany téže národnosti, organisované ve Svazu a je jim odpověden. Uplatnění tuto odpovědnost je věcí představenstva. To znamená, že odpovědnost není ani bezprostředně, ani prostředně vykonatelná těmi, koho Sprecher zastupuje, t. j. veškerenstvem státních občanů jeho národnosti, není tedy vybudována na zásadě representativní, jež je v základech naší ústavy;

e) národnostní svazy mají míti také své vlastní finanční hospodářství (§ 22 osnovy), své rozpočtování a patrně i své daně (odst. 3 tohoto paragrafu). Těmi se má hraditi všechna potřeba na věcný a osobní náklad svazu a jeho orgánů. Také tato ustanovení překračují meze dané naší ústavou, jež (v paragrafu 132) přiznává národnostním menšinám toliko přiměřený *podíl* na požitku a užívání položek daných na výchovu, náboženství a lidumilnost v rozpočtech státních, obecních aneb jiných veřejných; ne tedy *vlastní* hospodářství finanční, jak chce osnova. Také těmito ustanoveními návrhy tedy přinášejí změnu ústavy.

5. Osnova zákona o nár. příslušnosti a o nár. katastroch stanoví v podstatě, že státní občané, dosáhnuvše 18. roku svého

věku, přihlašují do katastru svoji příslušnost zásadně k národu, k němuž od narození patří (výjimky viz nahoře v kap. VI). Ale neodvolatelnost národnostního přiznání přičítá se zásadě svobody svědomí, vyřčené ústavou. Jest sice pravda, že pojem svobody svědomí byl dosud tradičně pojímán jen v souvislosti s příslušností náboženskou, a že v tom směru jako jeden z důsledků platilo, že nikdo nesmí býti proti své vůli zadržován v nějaké náboženské společnosti. Ale tomu tak bylo jen proto, poněvadž nebylo lze předvídati, že se vyskytne názor, že národnostní příslušnost občanstva i proti jeho svědomí má být neměnná. Jakmile tento názor se chce prakticky uplatňovati, čelí ustanovení paragrafu 121 úst. listiny o svobodě svědomí i proti němu.

Je pravda, že sociologicky národnostní příslušnost není věcí zcela svobodné volby. Že někdo, kdo byl dodnes Němcem, nemůže být pojednou Angličanem atd. Národnostní příslušnost je fakt, který se může měnit jen zvolna, asimilací, při níž vůle subjektu jest jen jedním, zdaleka ne však jediným činitelem. Ale ovšem nezměnitelná není. Jestliže však má býti národnostní příslušnost institucionálně zachycena, nutno stanoviti určitý její znak za rozhodující, a tu je nutno zaň považovati subjektivní přesvědčení občanova, tím spíše, že jde-li o určení národnosti pro nabytí subjektivních práv občanových, je to jedině v souhlasu s demokratickými základy státu.

Právní předpisy musily by ovšem zaručit spontaneitu, svobodnost a vážnost občanova rozhodování a přesvědčení o jeho národnostní příslušnosti, resp. o její změně. Neboť naše ústava prohlašuje za nedovolené *násilné* odnárodňování. Ale právě proto, že zakazuje odnárodňování násilné, nutno míti za to, že pokládá za možné a přípustné individuální národnostní změny, jsou-li spontánní, organické a přirozené; a že tudíž je proti jejímu duchu chtít zabraňovat i změnám takového druhu.

Je pravda též, že pro účely sčítání lidu se národnostní příslušnost také posuzuje nikoli podle svobodného rozhodování, nýbrž podle objektivního znaku mateřské řeči. Ale zde jde o zjišťování národnosti pro účely statistické, ne pro nabývání veřejných subjektivních práv občanů; a kromě toho možnost národnostní změny, kterou osnova o katastroch připouští jen v okamžiku zápisu (v 18. roce věku*), je pro účely sčítací možna kdykoli později. Národnost zde tedy není nezměnitelná, byť její změna je vázána na určité objektivní znaky.

6. Posléze ani osnova o změně zákona o ústavním soudě není s duchem ústavní listiny zcela ve shodě. Má jí býti zavedeno to novum, že se přiznává legitimace k podávání návrhů k ústavnímu soudu na zneuznání zákonů republiky pro odpor s ústavní listinou také národnostním svazům.

Podle dosavadního znění zákona o ústavním soudě mají tuto legitimaci: nejvyšší, nejvyšší správní a volební soud, obě sněmovny N. S. a sněm Podk. Rusi. Tedy *ústavní orgány*, a to orgány moci soudní a zákonodárné. Nemají jí orgány moci správní, ani orgány správy státní, ani samosprávné. Smysl tohoto omezení jest ten, aby půda pro směrodatné pochybnosti o ústavnosti vydaných zákonů nebyla příliš široce vyměřena; aby tím autorita zákonodárců nebyla příliš vratká. Kdyby národnostní svazy měly vskutku být jenom orgány samosprávnými, bylo by jejich pověření touto legitimací zcela proti duchu zákona. Mimoděk to dosvědčuje, že autoři osnov vidí v nár. svazech něco mnohem mocnějšího nežli samosprávná tělesa, když je chtějí obmysliti tímto postavením, jaké jinak mají jen orgánové ústavní.

Zákon o ústavním soudě je ovšem zákon prostý. Ústavní

*) T. j. v době, kdy se změna národnosti zpravidla ještě neděje. Organická asimilace bývá výsledkem usazení, volby prostředí a povolání, sňatku — vesměs okolností, jež se v životě občanů dostávají značně později nežli v osmnácti letech.

listina sama, resp. uvozovací zákon k ní, který jest základnou instituce ústavního soudu, nevypočítává orgány legitimované k podávání návrhů. Formálně není tedy překážky, aby nový prostý zákon rozšířil libovolně jejich řadu o orgány nové, třeba i o orgány moci výkonné. Ale jestliže zákon o ústavním soudě, vydaný tímže revolučním Národním shromážděním jako autentická interpretace ústavy, omezil legitimaci návrhů tak, jak shora uvedeno, jest v materiálním rozporu s duchem tohoto interpretujícího zákona, a tudíž i s duchem ústavy, navrhovaná změna, podle níž by se legitimace mělo dostati i samosprávným národnostním svazům, jestliže mají býti pouhými veřejnými korporacemi podle paragrafu 91 ú. l.